

Kunstenaars maken identiteit kustplaatsen zichtbaar dank zij ijskar en potvis

Zandvoort is IJmuiden niet

DOOR WILMA KLAVER

Zandvoort/IJmuiden - Zou het Burg.van Fenemaplein in Zandvoort ooit gezellig worden en zal IJmuiden het ooit van Zandvoort winnen als drukbezochte badplaats? Komend weekend, wanneer de Noord-Holland Biënnale afloopt, laten kunstenaars zien wat hun onderzoek naar de identiteit van de kustplaatsen heeft opgeleverd.

Op 11 september werd in Zandvoort het startschot gegeven voor de Noord-Holland Biënnale. Kunstenaars speelden twee maanden voor luistervink en brachten op onnavolgbare wijze aan het licht hoe bewoners en toeristen over 'hun' kustplaats denken, wat er beter moet en anders kan. Het doel was stil te staan bij de identiteit. Een moment van bewustwording voordat er grootschalige ingrepen in de kuststreek plaatsvinden die ook het karakter van de plaatsen zal raken.

Jeanne van Heeswijk en François Lombarts streken in Zandvoort neer, posteerden zich met een ijskar op de middenboulevard en inventariseerden alle ideeën, dromen en ooit gemaakte plannen voor het Van Fenemaplein. Van Heeswijk: „Al twintig jaar worden er plannen voor dit plein ontwikkeld er is nooit iets van terecht gekomen. Met onze tekening laten we met een knipoog zien dat er nu wel wat is gerealiseerd.”

Het is een gigantische strip geworden. In de tekstballonnen vind je wensen als: 'de gebouwen hebben alleen een likje verf nodig', 'liefst een piratenschip of zwembad op het plein', 'zelfs daklozen zeuren dat de muziek te hard staat', 'winkeltjes, terrasjes en ijssalon' en 'schuine parkeerplaatsen'. Bij het lezen begrijp je waarom er nooit iets gebeurd is. Van Heeswijk: „Je hebt een relatief kleine groep bewoners en een grote groep gebruikers. Iedereen wil dat er wat gebeurt maar iedereen wil wat anders. Wil de één een kinderspeelplaats, dan vinden anderen dat te luidruchtig. Je ziet hier goed hoe moeilijk het is een openbare ruimte te maken waar iedereen blij mee is.”

De oplossing ligt volgens de kunstenaar in kleinschalige ingrepen. „Ga kijken of dat werkt, bijvoorbeeld het dolfinarium, maak daar een bijzondere plek van. Test wat een klein priegel doet. Zo kan je zo'n plan stukje bij beetje ontwikkelen.” François Lombarts die zelf in Scheveningen woont en het spanningsveld badgast- bewoner kent, borduurt graag voort op de suggestie van Ton Timmermans, een Zandvoortse kunstenaar: „Als je vanaf het station tussen de gebouwen doorloopt en ineens op dat grote plein komt met zicht op zee, dat heeft wel iets. Je zou een imposante entree moeten maken: een grote onderdoorgang naar het plein en brede trappen.”

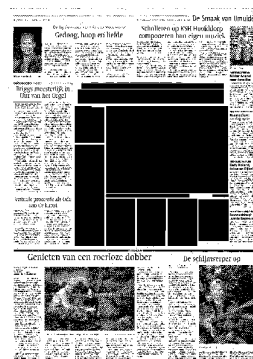
Na het weekend wordt de schildering weggespoten. Lombarts: „Het wegwassen van de plannen is onderdeel van het kunstproject. We geven het plein terug aan de bewoners.”

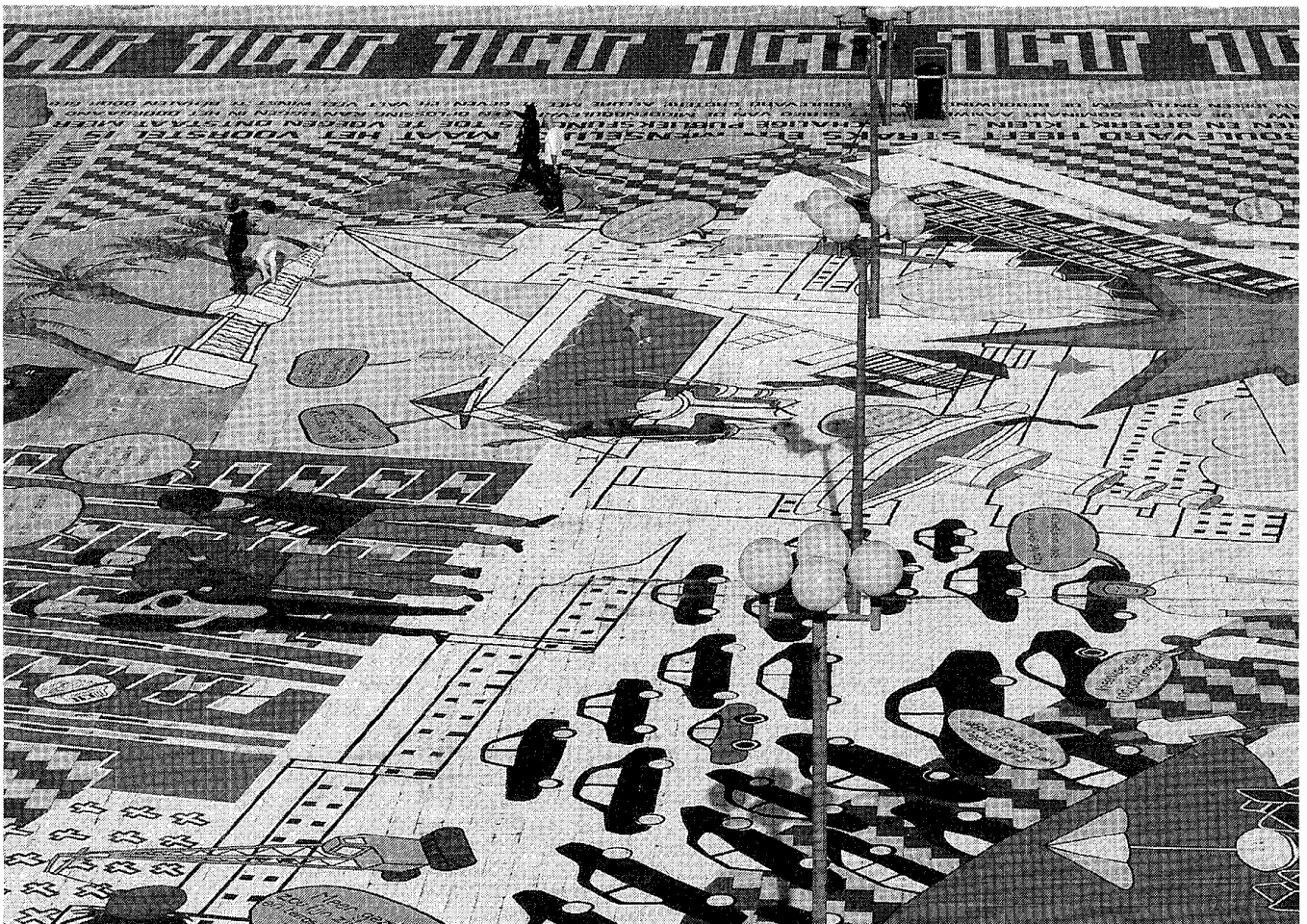
Niet stug

In IJmuiden reden Lotje van Lieshout en Wouter Klein Velderman rond met een vijftien meter lange potvis om bewoners hun mening en suggesties over het dorp te ontlokken. Van Lieshout is aangenaam verrast door de IJmuidenaren. „Ze zijn helemaal niet stug. Iedereen wilde ons wel helpen, we mochten zelfs in een loods schuilen met de potvis.” Met het zelfbewustzijn zit het ook wel goed. „Opvallend is de verbondenheid die de IJmuidenaren voelen met hun dorp. Zo van hier horen we en we gaan niet meer weg, ook omdat wonen en werk vaak met elkaar vervlochten zijn. Ze zijn trots op IJmuiden, ook vinden ze het niet de mooiste plek vinden, zo onder de rook van Corus” De kunstenaars spraken minder met badgasten. „Op het strand hebben we met motor en zijspan gereden. Het was er heel rustig. Dat maakt IJmuiden juist charmant. De IJmuidenaren vertellen dat ze ook wel een koopgoot en boulevard zouden willen, net als Zandvoort omdat dat toeristen trekt. Maar daarmee onderschatten ze hun eigen kracht.”

Van Lieshout en Klein Velderman legden hun potvisavontuur vast op video. Morgen- en zaterdagavond te zien bij RC de

Ruimte (J.P. Coenstraat) dat de Noord-Holland Biënnale feestelijk afsluit met gratis diner (vanaf 18.30 uur), films, lezingen van Marinus Kooiman, Michiel Rakier en muziek van Joey van der Kaay en Michiel Gorter.

Nog even zijn de wensen en ideeën over de invulling van het Fenemapplein te lezen en bekijken.

FOTO RAMON MOSTERD